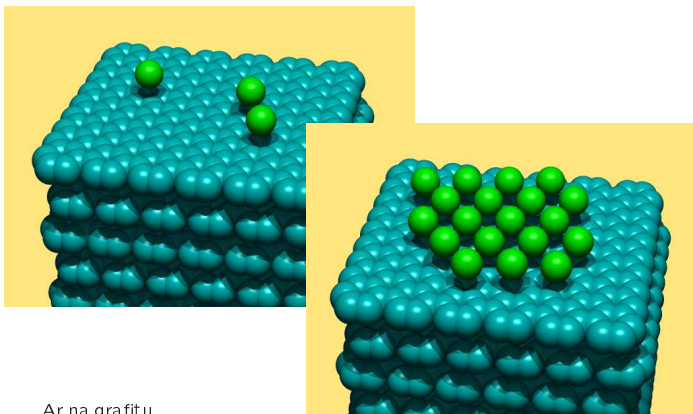

Adsorpce z plynné fáze na tuhých látkách

s.1
m12

Ar na grafitu

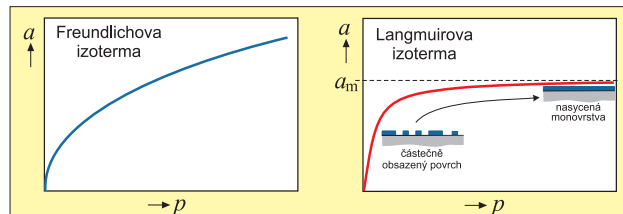
Freundlichova izoterma

s.5
m12

empirická

$$a = k p^{1/n}$$

a je adsorbované množství, k a n jsou konstanty.
 k klesá s rostoucí teplotou, $n > 1$ ($n \approx 1$ pro velké T)

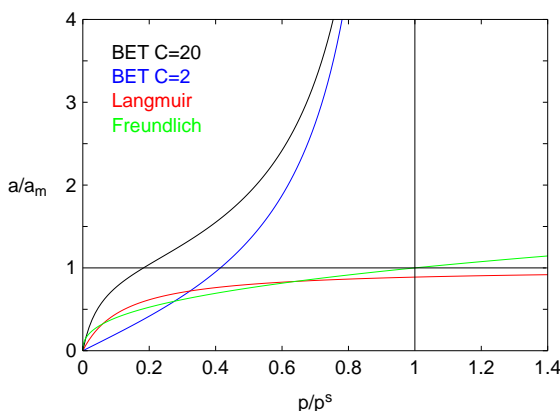
Fyzikální adsorpce a chemisorpce

s.2
m12

	fyzikální adsorpce	chemisorpce
působící síly	fyzikální síly (relativně slabé) (van der Waals, vodíkové vazby)	sdílení elektronů mezi adsorbovanou molekulou a povrchem
specifičnost	nespecifická (nejvíce se adsorbují plyny nejnázežte zkapalnitelné)	specifická
adsorpční teplo	-20 až -40 kJ mol ⁻¹ (obdobá kondenzačních tepel)	-40 až -400 kJ mol ⁻¹ (obdobá reakčních tepel)
počet vrstev	adsorpce ve více vrstvách (jako kondenzace)	adsorpce v jedné vrstvě
rychlost	velká (rovnováha se ustavuje v několika sekundách)	při nižších T pomalá, rychlost stoupá exponenciálně s T
adsorbované množství	pod T_c značné, s teplotou klesá, nad T_c malé	proti fyzikální adsorpci malé zvláště při nízkých T , rychle roste s T
reverzibilita	naadsorbovaný plyn se snadno odstraňuje (evakuací, mírným zahříváním)	odstranění naadsorbovaného plynu je obtížnější (zahřívání ve vakuu na vyšší T)

Adsorpční izotermy

s.6
m12

Langmuirova adsorpční izoterma

s.3
m12

Stupeň pokrytí jsme již odvodili

$$\theta = \frac{c_A L}{c_{L0}} = \frac{K_{ads} c_A}{1 + K_{ads} c_A}$$

(θ pro adsorpci z kapaliny na tuhé látce)

Opakuji předpoklady (lépe splněny u chemisorpce):

- nezávislá adsorpční centra (molekuly se neovlivňují)
- jedna vrstva molekul

Pro adsorpci z ideální plynné fáze, $p = cRT \Rightarrow$:

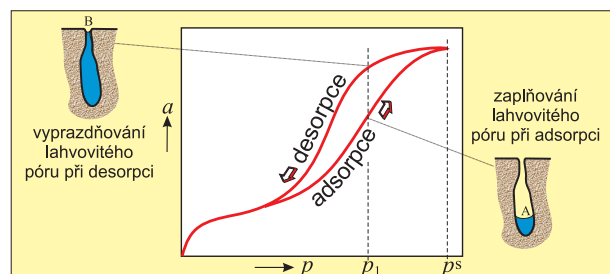
$$\theta = \frac{a}{a_m} = \frac{bp}{1 + bp}$$

a = adsorbované množství

a_m = maximální množství (úplná monovrstva)

Kapilární kondenzace

s.7
m12

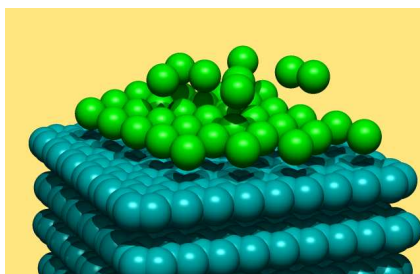

Hystereze – různý průběh izotermy při adsorpci a desorpci

Adsorpční izoterma BET

s.4
m12

Brunauer
Emmet
Teller

- více vrstev molekul
- další vrstvy vázány stejnými silami jako v kapalině

$$a = a_m \cdot \frac{C p_{rel}}{(1 - p_{rel}) [1 + (C - 1) p_{rel}]}$$

$p_{rel} = p/p^s$, a_m = množství adsorbované do monomolekulární vrstvy

Příklad

[xcat octave/langmuir.m Langmuirova izoterma]

s.8
m12

Experimentálně byla sledována adsorpce ethylenu na aktivním uhlí při 273 K. V tabulce je uvedena zjištěná hmotnost naadsorbovaného ethylenu v gramech na jednom gramu uhlí (a) v závislosti na změřeném rovnovážném tlaku (p). Z těchto dat vyhodnoťte konstanty Langmuirovy izotermy a vypočítejte specifický povrch adsorbentu za předpokladu, že molekula ethylenu zaujímá při adsorpci na povrchu uhlí plochu 0.19 nm².

Tabulka experimentálních dat:

p /MPa	0.1	0.2	0.28	0.41	0.98	1.39	1.93	2.75	3.01	3.51
a	0.089	0.127	0.144	0.163	0.189	0.198	0.206	0.208	0.209	0.210

$$a_{max} = 0.219, b = 6.84 \text{ MPa}^{-1}, \lambda_{spec} = 900 \text{ m}^2 \text{ g}^{-1}$$